vers VO OR vers

LEZING 12
47 MINUTEN

NUMERI

28-30

De voorgeschreven offers op heilige dagen en de geldigheid van geloften binnen het gezin.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/numeri/28-30

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Dagelijkse offers en de heilige kalender	3 min	4
2	Nieuwemaansdagen en jaarlijkse feesten	3 min	5
3	Graan, olie en wijn bij de dierenoffers	3 min	6
4	Het dagelijkse brandoffer en de sabbat	2 min	8
5	Nieuwemaansoffers en Kolossenzen 2	3 min	9
6	Pascha, Wekenfeest en eerstelingen	4 min	11
7	Bazuinenfeest en Grote Verzoendag	3 min	13
8	De afnemende offers op het Loofhuttenfeest	3 min	15
9	De achtste dag en vrijwillige offers	2 min	17
10	Geloften van vrouwen en gezag in het gezin	3 min	18
11	Bindende geloften en het veto van de vader	4 min	20
12	Ouderlijk gezag bij huwelijksgeloften	4 min	22
13	Geloften van vóór het huwelijk	2 min	24
14	Geloften binnen het huwelijk	2 min	25

15 Stilzwijgend instemmen en te laat ingrijpen 4 min 27

16 Geloften, contracten en gezag in het gezin 3 min 29

Om verder te lezen 30

1

Dagelijkse offers en de heilige kalender

Laten we Numeri hoofdstuk 28 opslaan. We zullen Numeri hoofdstuk 28, 29 en 30 behandelen. Dat is allemaal, zouden we kunnen zeggen, niet het meest bezielende materiaal in Numeri, omdat er in deze hoofdstukken geen verhalen staan, alleen wetten en bepalingen die worden vastgesteld. Maar ze waren belangrijk voor de Joden die onder het offerstelsel leefden.

Hoofdstuk 28 en 29 zijn in twee hoofdstukken verdeeld omdat iemand blijkbaar oordeelde dat het te lang zou worden om er één hoofdstuk van te maken. Dus hebben ze het opgesplitst. Maar eigenlijk vormen hoofdstuk 28 en 29 vrijwel één doorlopende behandeling van welke offers er op de bijzondere dagen gebracht moeten worden en welke graanoffers daarbij horen.

We hebben eerder gezien dat Gods heilige kalender wekelijkse heilige dagen omvatte, de sabbat, en maandelijkse, de nieuwemaansdagen, en ook jaarlijkse. Eigenlijk was in zekere zin elke dag een heilige dag. Daarom gaan we behandelen waaruit de brandoffers moesten bestaan die elke ochtend en elke avond gebracht moesten worden. Die moesten zes dagen per week hetzelfde zijn, maar op elke sabbat werden deze offers verdubbeld.

De Joden hadden wat zij het voortdurende brandoffer noemden. Dat was elke doordeweekse dag een lam in de ochtend en een lam in de avond, en elke sabbat twee lammeren in de ochtend en twee lammeren in de avond. Dit was niet iets wat de Israëlieten zelf brachten, alsof elke Israëliet elke dag een lam bracht. De priesters brachten elke dag één lam in de ochtend voor het hele volk, en elke dag één lam in de avond voor het hele volk, en op de sabbat dus het dubbele daarvan.

Bij de eerste tien verzen zullen we zien dat de eerste acht verzen gaan over de gewone doordeweekse dagen en de dagelijkse offers die gebracht moesten worden. Vervolgens vertellen vers 9 en 10 ons dat het op de sabbat verdubbeld wordt. In de rest van hoofdstuk 28 en in hoofdstuk 29 gaat het over de offers die minder vaak dan dagelijks en zelfs minder vaak dan wekelijks gebracht moesten worden, want vers 11 tot en met 15 gaan over de nieuwemaansdagen.

2

Nieuwemaansdagen en jaarlijkse feesten

De woorden ‘nieuwemaansdagen’ worden in deze verzen niet gebruikt, hoewel die term hiervoor wel wordt gebruikt in hoofdstuk 29, vers 6. De nieuwemaansdag was het begin van de maand. Ze volgden een maankalender en begonnen elke maand daarom op hetzelfde punt in de maancyclus. De eerste dag van de maand werd dus de nieuwemaansdag genoemd. In vers 6 van hoofdstuk 29 zien we dat ze zo worden genoemd. De Engelse vertaling die de spreker gebruikt, spreekt hier van ‘nieuwe maan’; de Nederlandse vertaling noemt het offer ‘het maandelijkse brandoffer’:

> naast het maandelijkse brandoffer en het bijbehorende graanoffer, en het voortdurende brandoffer en het bijbehorende graanoffer, met de bijbehorende plengoffers, volgens de bepaling, als een aangename geur, een vuuroffer voor de HEERE.
>
> NUMERI 29:6

Maar in vers 11 staat alleen:

> Ook aan het begin van elke maand moet u de HEERE een brandoffer aanbieden: twee jonge stieren — de jongen van een rund — één ram en zeven lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek.
>
> NUMERI 28:11

Dat was hetzelfde.

Vers 11 tot en met 15 gaan over de maandelijkse viering van de nieuwemaansdag en de offers die op dat feest gebracht werden. Dan waren er de jaarlijkse feesten. Pascha en het Feest van de ongezuurde broden worden besproken in vers 16 tot en met 25. Daarna volgt Pinksteren, of het Wekenfeest zoals het genoemd wordt, in vers 26 tot en met 31.

Als je naar het volgende hoofdstuk gaat, hoofdstuk 29, bespreken vers 1 tot en met 6 de offers die op het Bazuinenfeest gebracht werden. Dat was Rosj Hasjana, de eerste dag van het burgerlijke nieuwe jaar. Vervolgens wordt er vooruitgesprongen naar de Grote

Verzoendag, die vijftien dagen later viel, in hoofdstuk 29, vers 7 tot en met 11. Dat zijn de offers die op de Grote Verzoendag gebracht moeten worden.

Daarna gaat bijna de hele rest van hoofdstuk 29, vers 12 tot en met 38, over de offers die op het Loofhuttenfeest gebracht moeten worden. Daar wordt zoveel ruimte aan besteed omdat ze op het Loofhuttenfeest elke dag van die feestweek een ander aantal stieren offerden, een afnemend aantal, van dertien op de eerste dag tot zeven op de zevende dag. Ze verminderden het aantal elke dag met één. Dat is het enige feest waarbij ze dat deden. Bij alle andere feesten offerden ze elke dag van de week precies hetzelfde, bij Pascha en bij Pinksteren.

Wat we zullen aantreffen in deze hoofdstukken die deze specifieke informatie behandelen, is dat ze ons vertellen welke brandoffers ze bij deze gelegenheden moesten brengen. En, waar dat van toepassing is, welk zondoffer ze moeten brengen en welke graanoffers daarbij horen.

3

Graan, olie en wijn bij de dierenoffers

Wat de graanoffers betreft, wordt hier heel veel herhaald. Voor een stier is het altijd hetzelfde graanoffer, ongeacht welke dag het is. Voor een lam is het altijd hetzelfde graanoffer. Voor een geit is het altijd hetzelfde graanoffer. Die graanoffers zijn voor ons uiteengezet in hoofdstuk 15, waar werd verteld welke graanoffers bij bepaalde offers hoorden.

Dat wil zeggen, wanneer ze een stier als brandoffer brachten, hoorde daar een bepaalde voorgeschreven hoeveelheid graan bij — dat was eigenlijk meel — vermengd met olie. Ook hoorde er een plengoffer van wijn bij, dat bij elke stier werd gebracht. Als het een ram was, ging het om een andere hoeveelheid graan, wijn en olie. Als het een lam of een geit was, was de hoeveelheid nog kleiner. Dus in hoofdstuk 15 van Numeri zagen we dat ze, wanneer er een lam wordt geofferd, een tiende efa meel offeren en een kwart hin olie en een kwart hin wijn. Als het een ram is, zagen we in Numeri 15, vers 6 tot en met 7, dat de hoeveelheden worden verhoogd. In plaats van een tiende efa meel is het twee tiende efa meel. Het is een groter dier. In plaats van een kwart hin olie en wijn is het een derde hin olie en wijn. Hoofdstuk 15, vers 8 tot en met

10, vermeldt dat bij een stier de hoeveelheid meel opnieuw wordt verhoogd, ditmaal tot drie tiende efa. En de hoeveelheid olie en wijn wordt verhoogd van een derde tot een halve hin.

We weten toch al niet wat efa's en hins zijn, maar we kunnen hier het algemene patroon zien: bij een groter dier wordt een grotere hoeveelheid meel, olie en wijn geofferd. De precieze hoeveelheden voor elk dier worden in hoofdstuk 15 voorgeschreven en in hoofdstuk 28 en 29 tot op de letter gevolgd. Daardoor wordt het verhaal natuurlijk nogal omvangrijk. Want elke keer dat er over een van deze dagen wordt verteld en over wat er wordt geofferd, worden ook de bijzonderheden gegeven over hoeveel meel, hoeveel olie en hoeveel wijn er wordt geofferd. Het lijkt nauwelijks nodig om dat zo vaak te herhalen, zeker niet voor ons. Voor de priesters misschien wel. Bedenk dat we zien dat het Joodse priesterschap een grote liefde voor herhaling en bijzonderheden leek te hebben. Mensen zoals wij waarderen die niet zo erg. Wij zouden iets graag willen doorlezen en de informatie eruit halen zonder ons twaalf keer, of hoe vaak dan ook, door dezelfde bewoordingen heen te hoeven werken. Dat maakt het nogal omvangrijk. Maar goed, we zullen een deel hiervan lezen en een deel samenvatten.

4

Het dagelijkse brandoffer en de sabbat

In hoofdstuk 28, vers 1:

> De HEERE sprak tot Mozes: Gebied de Israëlieten en zeg tegen hen: U moet zorg dragen voor Mijn offergave — Mijn voedsel voor Mijn vuuroffers, voor Mij een aangename geur — door Mij die op de ervoor vastgestelde tijd aan te bieden. U moet tegen hen zeggen: Dit is het vuuroffer dat u de HEERE moet aanbieden: elke dag twee lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek, als een voortdurend brandoffer. Het ene lam moet u 's morgens bereiden, het andere lam moet u tegen het vallen van de avond bereiden, met een tiende efa meelbloem als graanoffer, gemengd met een kwart hin gestoten olie. Het is het voortdurende brandoffer, dat op de berg Sinaï werd ingesteld als een aangename geur, een vuuroffer voor de HEERE.
>
> NUMERI 28:1-6

Toen ze destijds bij de berg Sinaï waren, zei God dat ze dit vaste dagelijkse offer van een lam elke dag moesten brengen. Daar werd niet vermeld dat het op de sabbat verdubbeld zou worden, maar dat krijgen we hier wel te horen wanneer we bij vers 9 en 10 komen.

In vers 7 staat:

> Het bijbehorende plengoffer moet een kwart hin zijn per lam; in het heiligdom moet u het plengoffer van sterkedrank voor de HEERE uitgieten.
>
> NUMERI 28:7

Dat zou dan een hin wijn zijn.

> En het andere lam moet u tegen het vallen van de avond bereiden. U moet het bereiden zoals het ochtendgraanoffer en als het bijbehorende plengoffer, een vuuroffer van aangename geur voor de HEERE.
>
> NUMERI 28:8

In wezen is het 's morgens hetzelfde als 's avonds: elke keer een lam, een tiende efa meel, een kwart hin olie en wijn, in beide gevallen.

Dan vers 9 en 10:

> Maar op de sabbatdag twee lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek, met twee tiende efa meelbloem als graanoffer, met olie gemengd, en het bijbehorende plengoffer. Het is het sabbatsbrandoffer voor elke sabbat, naast het voortdurende brandoffer en het bijbehorende plengoffer.
>
> NUMERI 28:9-10

5

Nieuwemaansoffers en Kolossenzen 2

Dan hebben we de maandelijkse offers. Die worden niet zo vaak genoemd in het Oude Testament. Ik sprak zelfs eens met een zevendedagsadventist over Kolossenzen hoofdstuk 2, vers 16. Dat is natuurlijk de passage waar Paulus zegt:

> Laat dus niemand u veroordelen inzake eten of drinken, of op het punt van een feestdag, een nieuwe maan of de sabbatten.
>
> KOLOSSENZEN 2:16

Hij zegt verder:

Ook niet over een feest, nieuwe manen of sabbatten.

Dit is Kolossenzen 2:16:

Laat dus niemand je veroordelen om wat je eet of drinkt, of om een feest, nieuwe maan of sabbat.

Deze persoon probeerde mij te vertellen dat het hier niet over Joodse voorschriften gaat. Het gaat over heidense voorschriften, heidense feesten, heidense nieuwemaansdagen, heidense sabbatten. Daar was ik het niet mee eens. Hij zei: ‘Waar staat er eigenlijk ergens in het Oude Testament dat je de nieuwemaansdagen moet vieren?’ Volgens hem maakten nieuwemaansdagen geen deel uit van de Joodse vieringen. Daarom had Paulus het niet over Joodse feesten, nieuwemaansdagen en sabbatten, maar over heidense.

Maar hij vergiste zich. In de wet staat wel degelijk een gebod om de nieuwemaansdagen te vieren. Het wordt niet zo vaak genoemd, maar hier in Numeri 28:11 wordt het genoemd:

> Ook aan het begin van elke maand moet u de HEERE een brandoffer aanbieden: twee jonge stieren — de jongen van een rund — één ram en zeven lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek.
>
> NUMERI 28:11

Daarna gaat het natuurlijk over de hoeveelheid graanoffer voor elk van die dieren. Die hoeveelheid is dezelfde als de hoeveelheid die in Numeri 15 voor elk van die diersoorten wordt voorgeschreven. Naast die brandoffers, namelijk twee stieren, één ram en zeven eenjarige lammeren, moesten ze bij nieuwe maan ook een zondoffer brengen: één geitenbokje, genoemd in vers 15. Ze brachten dus in totaal tien dieren als brandoffers op de eerste dag van de maand, en één dier, een geitenbokje, als zondoffer. Voor de graanoffers geldt hetzelfde als hiervoor.

Dagelijks offeren ze 's morgens één lam als brandoffer en 's avonds één. Op de sabbat zijn het 's morgens twee lammeren en 's avonds twee lammeren. Op de eerste dag van de maand is het eigenlijk een veel groter feest: er worden twee stieren, één ram en zeven lammeren geofferd, plus een geitenbokje.

6

Pascha, Wekenfeest en eerstelingen

Nu komen we bij de jaarlijkse feesten. Het Pascha is het eerste dat we bespreken.

> In de eerste maand, op de veertiende dag van de maand, is het Pascha voor de HEERE, en op de vijftiende dag van deze maand is het feest; zeven dagen moeten er ongezuurde broden gegeten worden. Op de eerste dag moet er een heilige samenkomst zijn; geen enkel dienstwerk mag u dan doen. Maar u moet een vuuroffer als brandoffer aan de HEERE aanbieden: twee jonge stieren — de jongen van een rund — één ram en zeven lammeren van een jaar oud. Ze moeten zonder enig gebrek zijn.
>
> NUMERI 28:16-19

Ze moesten elk van die zeven dagen dezelfde offers brengen. Welke zijn dat? Het zijn dezelfde brandoffers die ze op de nieuwemaansdagen brachten: twee jonge stieren, één ram, zeven eenjarige lammeren en de bijbehorende voorgeschreven graanoffers. De offers op elk van de zeven dagen van het Feest van de ongezuurde broden moesten dus precies dezelfde offers zijn die ze bij nieuwe maan brachten: twee stieren, één ram en zeven lammeren als brandoffers, en ook de bok van het zondoffer, vers 22. Het is dus precies hetzelfde als bij nieuwe maan.

En zo is het ook op elke dag van het Wekenfeest. In de verzen 26 tot en met 31 staat:

> Ook op de dag van de eerstelingen, als u op uw Wekenfeest de HEERE een nieuw graanoffer aanbiedt, moet u een heilige samenkomst houden; geen enkel dienstwerk mag u dan doen. Dan moet u een brandoffer aanbieden, als een aangename geur voor de HEERE: twee jonge stieren — de jongen van een rund — één ram en zeven lammeren van een jaar oud, en het bijbehorende graanoffer van meelbloem, met olie gemengd: drie tiende efa per jonge stier, twee tiende per ram, en een tiende efa per lam bij de zeven lammeren. Vervolgens één geitenbok om verzoening voor u te doen. Naast het voortdurende brandoffer en het bijbehorende graanoffer moet u deze dingen doen. Ze moeten voor u zonder enig gebrek zijn, en vergezeld gaan van de bijbehorende plengoffers.
>
> NUMERI 28:26-31

Natuurlijk.

Hier wordt het zondoffer volgens mij niet genoemd. Het kan impliciet bedoeld zijn, of misschien was het zo dat ze met Pinksteren geen zondoffer brachten. Ik weet het niet zeker. Ik zie het zondoffer niet in deze lijst, dus dat is een uitzondering. Maar het kan zijn dat impliciet bedoeld werd dat het zondoffer er ook bij hoorde. In andere opzichten is het immers net als de andere.

Dat neem ik terug. In vers 30 staat één geitenbokje. Er staat niet dat het een zondoffer is, maar er staat:

‘om verzoening voor je te doen’. Er staat dus wel een zondoffer in vers 30. Het is precies hetzelfde, of het nu gaat om de zeven dagen van het Feest van de ongezuurde broden of de zeven dagen van het Wekenfeest, Pinksteren. Ze brengen elke afzonderlijke dag precies dezelfde offers die ze bij elke nieuwe maan brachten. Er is hier veel herhaling van dezelfde ceremonie, één keer per maand, plus al die verschillende dagen die jaarlijks terugkomen.

Ik wil je wijzen op de vermelding in vers 26 van de dag van de eerstelingen in verband met het Wekenfeest. Toen we in Leviticus hoofdstuk 23 het Joodse kalenderjaar doornamen, zagen we dat er een dag van de eerstelingen was waarop ze de gerstschoven voor het aangezicht van de HEERE bewogen. Dat was op de eerste zondag na het Pascha. Het Wekenfeest was dan vele weken later, vijftig dagen later, zeven weken daarna. Wat ze de eerstelingen noemden, hield eigenlijk nauwer verband met het Pascha en het Feest van de ongezuurde broden dan met het Wekenfeest.

Hier wordt het echter in verband gebracht met het Wekenfeest. Daarom moet het niet naar die dag verwijzen, maar blijkbaar naar de eerste dag van Pinksteren. Dat komt natuurlijk doordat Pinksteren ook een oogstfeest was. Alle feesten hielden verband met de oogst. Met het Pascha offerden ze de eerstelingen van de gerstoogst. Zeven weken later waren ze eraan toe om de eerstelingen van de tarweoogst te offeren, en dat zouden dan blijkbaar de eerstelingen zijn die hier genoemd worden.

7

Bazuinenfeest en Grote Verzoendag

Nu hoofdstuk 29. Het Bazuinenfeest duurt ook maar één dag. Het is maar één enkele dag, de eerste dag van de zevende maand, Rosj Hasjana. En wat denk je? Ze brengen precies dezelfde offers als bij elke nieuwe maan. Ze offeren de twee stieren, één ram, zeven lammeren en één bok als zondoffer, en ook alle bijbehorende voorgeschreven graanoffers. Veel meer valt daar niet over op te merken.

Er staat in vers 6 zelfs uitdrukkelijk dat het hetzelfde is als bij nieuwemaan:

> naast het maandelijkse brandoffer en het bijbehorende graanoffer, en het voortdurende brandoffer en het bijbehorende graanoffer, met de bijbehorende plengoffers, volgens de bepaling, als een aangename geur, een vuuroffer voor de HEERE.
>
> NUMERI 29:6

Misschien betekent dit dat als Rosj Hasjana op nieuwemaan valt, op de eerste dag van de maand... Nou, het is de eerste dag van de maand, dus het is nieuwemaan, als ik er zo over nadenk. En daarom staat er dat je het dubbele daarvan moet offeren. Je offert de

twee stieren, één ram en zeven lammeren voor Rosj Hasjana. En dan offer je blijkbaar nog eens twee stieren, één ram en zeven lammeren voor nieuwemaan. Dus je verdubbelt het, omdat Rosj Hasjana op nieuwemaan valt. Het is de eerste dag van de maand, de zevende maand.

De Grote Verzoendag is natuurlijk de tiende dag van de zevende maand, negen dagen na Rosj Hasjana. Volgens mij gaf ik daarnet verkeerde informatie toen ik dit noemde.

> Ook op de tiende dag van deze zevende maand moet u een heilige samenkomst houden; u moet uzelf dan verootmoedigen, geen enkel werk mag u dan doen. Maar u moet een brandoffer aanbieden, als een aangename geur voor de HEERE: één jonge stier — het jong van een rund — één ram en zeven lammeren van een jaar oud. Ze moeten voor u zonder enig gebrek zijn.
>
> NUMERI 29:7-8

En ook hun graanoffers. Verderop, in vers 11:

> en als zondoffer één geitenbok, naast het zondoffer voor de verzoening en het voortdurende brandoffer, met het bijbehorende graanoffer en de bijbehorende plengoffers.
>
> NUMERI 29:11

Hier lijkt het anders te zijn, omdat ze op de Grote Verzoendag één stier offeren in plaats van twee. Dat komt misschien doordat dit boven op alle andere offers komt die ze in de loop van de Grote Verzoendag brengen. Bedenk dat de Grote Verzoendag hoe dan ook een dag is met verschillende offers. En het kan zijn dat deze daar nog bij komen. In plaats van twee stieren, zoals ze normaal op andere heilige dagen zouden offeren, hebben ze hier maar één stier die ze offeren.

8

De afnemende offers op het Loofhuttenfeest

Dan komen we bij de offers voor het Loofhuttenfeest. Dat is op de vijftiende dag van de zevende maand. Het belangrijkste verschil met alle andere feesten die zeven dagen duren, is dat het aantal stieren dat wordt geofferd elke dag verandert. Elke dag wordt hetzelfde, vaste aantal rammen, lammeren en geiten geofferd, maar het aantal stieren verandert. Waarom dat zo is, is iets om je over te verwonderen. Ik ken geen enkele Bijbeluitlegger die een antwoord heeft kunnen geven op de vraag waarom het Loofhuttenfeest deze verandering zou hebben en de andere feesten niet.

Over het brandoffer op de eerste dag van het Loofhuttenfeest zegt vers 13:

> U moet dan als vuuroffer een brandoffer aanbieden, als een aangename geur voor de HEERE: dertien jonge stieren — jongen van een rund — twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud. Ze moeten zonder enig gebrek zijn.
>
> NUMERI 29:13

En vervolgens gaan ze in vers 16 het volgende offeren:

> en als zondoffer één geitenbok, naast het voortdurende brandoffer, het bijbehorende graanoffer, en het bijbehorende plengoffer.
>
> NUMERI 29:16

Het lijkt dus een beetje op de andere dagen, alleen zijn de aantallen anders. Het geitenbokje voor het zondoffer is hetzelfde als op al die andere dagen, maar er is een ander aantal stieren, rammen en lammeren. We hebben dertien stieren, twee rammen en veertien lammeren. Zoals ik al zei, blijft het aantal rammen, lammeren en het bokje gedurende de zeven dagen van het feest hetzelfde, maar het aantal stieren verandert.

Vers 17:

> Vervolgens op de tweede dag: twaalf jonge stieren — jongen van een rund — twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek,
>
> NUMERI 29:17

En de rest. Vers 19:

> en als zondoffer één geitenbok, naast het voortdurende brandoffer en het bijbehorende graanoffer, met de bijbehorende plengoffers.
>
> NUMERI 29:19

Vers 20:

> Vervolgens op de derde dag: elf jonge stieren, twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek,
>
> NUMERI 29:20

Vers 23:

> Vervolgens op de vierde dag: tien jonge stieren, twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek,
>
> NUMERI 29:23

Vers 26:

> Vervolgens op de vijfde dag: negen jonge stieren, twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek,
>
> NUMERI 29:26

Vers 29:

> Vervolgens op de zesde dag: acht jonge stieren, twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek,
>
> NUMERI 29:29

En vers 32:

> Vervolgens op de zevende dag: zeven jonge stieren, twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek,
>
> NUMERI 29:32

Het is duidelijk dat we aftellen naar zeven, het volmaakte getal. Maar waarom er überhaupt wordt afgeteld, is helemaal niet duidelijk, en Bijbeluitleggers lijken het niet te weten. Dus als je daar openbaring over krijgt en je komt erachter hoe het zit, kun je misschien een proefschrift schrijven en promoveren. Want het is iets wat nog niet is gedaan, en iets wat nog ontdekt moet worden.

9

De achtste dag en vrijwillige offers

Hier wordt de achtste dag genoemd. Dat is natuurlijk de dag aan het einde van deze hele reeks. In vers 35:

> Op de achtste dag moet u een bijzondere samenkomst houden; geen enkel dienstwerk mag u dan doen. U moet als vuuroffer een brandoffer aanbieden, als een aangename geur voor de HEERE: één jonge stier, één ram en zeven lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek,
>
> NUMERI 29:35-36

En hun graanoffers.

Dit is natuurlijk wat ze bij nieuwemaan zouden offeren, wat ze op bijna elke heilige dag offeren, naast hun dagelijkse brandoffers en hun brandoffers op de sabbat. Telkens wanneer er een heilige gelegenheid is, of het nu nieuwemaan is, een van de dagen van de ongezuurde broden, een van de dagen van Pinksteren of het Bazuinenfeest, worden dezelfde offers gebracht: twee stieren, één ram, zeven lammeren. Voor de Grote Verzoendag was het in feite één stier, maar de andere keren zijn het twee stieren. Het is moeilijk om die aantallen uit elkaar te houden.

Vers 39:

> Deze dingen moet u voor de HEERE doen op uw feestdagen, naast uw geloften en de vrijwillige gaven bij uw brandoffers, bij uw graanoffers, bij uw plengoffers en bij uw dankoffers.
>
> NUMERI 29:39

Vers 39 zegt dat dit vaste verplichtingen zijn. Deze offers moeten op deze heilige dagen hoe dan ook worden gebracht. Er zijn natuurlijk nog andere dingen die mensen daarnaast vrijwillig kunnen brengen, en ze hebben hun geloften en hun vrijwillige offers. Tot de vrijwillige offers behoorden brandoffers, vredeoffers en graanoffers, zoals we zagen in de eerste hoofdstukken van Leviticus, waar deze offers werden opgesomd en er voorschriften voor werden gegeven. De meeste brandoffers waren vrijwillige offers. Alleen waren sommige niet vrijwillig; die waren verplicht. De offers die in hoofdstuk 28 en 29 worden opgesomd, zijn verplichte brandoffers. Maar daarnaast brachten mensen hun vrijwillige offers. En er wordt gesproken over de dingen die door een gelofte beloofd waren. Nu de dingen die door een gelofte beloofd waren ter sprake zijn gekomen, wordt daarmee in hoofdstuk 30 een andere kwestie over de rechten van vrouwen ingeleid.

10

Geloften van vrouwen en gezag in het gezin

We zagen in hoofdstuk 27 aandacht voor het erfrecht van vrouwen en voor het feit dat, als een man alleen dochters had, zijn dochters dezelfde erfrechten hadden als zonen zouden hebben. En nu krijgen we de kwestie van geloften. Wat als een dochter een

gelofte doet, of een vrouw, en haar man weet er niets van? Is die dan bindend? Heeft een vrouw in deze zaken dezelfde juridische positie als een man? En het antwoord was: niet helemaal.

We zullen zien dat de verplichtingen van een vrouw om haar geloften te houden, afhangen van een aantal dingen. Eén daarvan is haar burgerlijke staat. Het andere is of haar vader of haar man, afhankelijk van haar situatie, de gelofte die ze doet al dan niet goedkeurt. Dit is natuurlijk belangrijk, want stel dat een getrouwde vrouw beloofde haar zoon aan God te geven, zoals Hanna aanbood Samuel aan de Heere te geven. Als de vader niet de bevoegdheid had om daar zijn veto over uit te spreken, zou zijn vrouw tegen zijn wil alle kinderen kunnen weggeven.

En dus zien we dat er een regeling is getroffen. Wanneer de man aan het hoofd van het gezin hoort over een gelofte die gedaan is door een vrouw die onder zijn gezag staat, zijn vrouw of zijn dochter, heeft hij de mogelijkheid die gelofte ongeldig te verklaren. Maar alleen op de dag dat hij er voor het eerst van hoort. Als hij niets zegt op de dag dat hij ervan hoort, is de gelofte bindend.

In vers 9 wordt apart ingegaan op een vrouw die geen man in haar leven heeft, een vrouw die weduwe is of een gescheiden vrouw. Zij heeft in dit opzicht, op godsdienstig gebied, dezelfde positie als een man. Haar geloften zijn evenzeer van kracht als die van een man. En trouwens, dat is ongeëvenaard in de samenleving van de oudheid. Het idee dat een vrouw onder het gezag van haar man of onder het gezag van haar vader staat, is vrij gebruikelijk in de samenleving van de oudheid. Maar het idee dat een weduwe of een gescheiden vrouw een positie heeft die sterk lijkt op die van een man, is ongeëvenaard in de antieke wereld.

Dus in zekere zin wordt hier bevestigd dat vrouwen onder de juiste omstandigheden in precies dezelfde positie verkeren als mannen, met dezelfde verantwoordelijkheden en rechten. Maar in een huishouden met een gezagsorde moeten de geloften van een vrouw uiteraard onderworpen zijn aan het vetorecht van de man aan het hoofd van het gezin. Want de aangelegenheden van het huishouden zijn zijn zaak en zijn verantwoordelijkheid.

11

Bindende geloften en het veto van de vader

Nu staat er:

> Mozes sprak tot de hoofden van de stammen van de Israëlieten: Dit is de zaak die de HEERE geboden heeft: Wanneer een man de HEERE een gelofte doet of een eed zweert om een verplichting op zich te nemen, dan mag hij zijn woord niet schenden; overeenkomstig alles wat uit zijn mond komt, moet hij doen.
>
> NUMERI 30:1-2

Dat geldt als een man het doet. Eerder waren er in enkele van de voorgaande hoofdstukken regelingen getroffen over hoe hij datgene wat hij door een gelofte beloofd had, kan vrijkopen. Met andere woorden, als hij spijt heeft van het specifieke ding dat hij door een gelofte beloofd heeft, kan hij het vrijkopen. Dan moet hij als boete voor het vrijkopen twintig procent van de waarde ervan extra betalen. Volgens mij was het het laatste hoofdstuk van Leviticus, als ik me niet vergis, dat over deze kwestie ging en over hoe ze dingen konden vrijkopen die ze door een gelofte beloofd hadden. Maar tenzij hij het vrijkoopt, dat wil zeggen, tenzij hij het met een boete van de Heere terugkoopt, moet hij geven wat hij beloofd heeft.

Maar bij een vrouw ligt de zaak wat ingewikkelder, zoals de meeste dingen bij vrouwen, en dat is geen kritiek op vrouwen. Ze zijn gewoon ingewikkelder.

Vers 3:

> Maar wanneer een vrouw de HEERE een gelofte doet, en in haar jeugd, terwijl ze nog in het huis van haar vader woont, een verplichting op zich neemt,
>
> NUMERI 30:3

Dat betekent wanneer ze nog ongetrouwd is en onder het gezag van haar vader staat.

> en haar vader van haar gelofte hoort en van haar verplichting, die zij op zich genomen heeft, en haar vader tegen haar zwijgt, dan zijn al haar geloften en elke verplichting die zij op zich genomen heeft, van kracht.
>
> NUMERI 30:4

De vader heeft het recht zijn veto uit te spreken, maar als hij dat niet doet, is haar gelofte bindend, omdat ook zij iemand is die verantwoordelijkheid draagt tegenover God. Alleen is het zo dat, als ze een vader heeft die het er niet mee eens is, het haar niet vrijstaat zulke geloften te doen.

Er staat:

> Maar als haar vader haar ervan afhoudt, op de dag dat hij van al haar geloften hoort en van de verplichtingen die zij op zich genomen heeft, dan is het niet van kracht. De HEERE zal het haar vergeven, want haar vader heeft haar ervan afgehouden.
>
> NUMERI 30:5

Dat wordt aan het eind van al deze bepalingen vermeld. Er worden drie verschillende situaties beschreven. De eerste is die van een dochter in het huis van haar vader. De volgende is die van een vrouw die getrouwd is, maar die vóór haar huwelijk een gelofte had gedaan. Haar nieuwe man heeft dus de verantwoordelijkheid om haar gelofte te bekrachtigen of ongeldig te verklaren wanneer hij ervan hoort. En de derde situatie is die van een vrouw die al getrouwd is en een gelofte doet. Als haar man haar gelofte ongeldig verklaart, staat er in elk van die gevallen dat de Heere haar zal vergeven.

Dat staat in vers 5, en in vers 8, en in vers 12. Op al die plaatsen, in deze drie verschillende omstandigheden, staat dat als de man in haar leven haar gelofte ongeldig verklaart op de dag dat hij ervan hoort, hij het recht heeft dat te doen, en dat het haar vergeven zal worden. Betekent dat dat ze iets verkeerds heeft gedaan door

zich te onderwerpen? Nee, het betekent alleen dat ze van de gelofte wordt ontslagen. De belofte zal haar worden vergeven. Ze wordt van haar verplichting ontslagen omdat ze in dit geval onder het gezag van haar vader staat.

12

Ouderlijk gezag bij huwelijksgeloften

Overigens ken ik een geval in Idaho van een christelijk gezin, een godvruchtig gezin, waarvan de tienerdochter heel opstandig was. Ze ging ervandoor met een man van in de veertig die een misdadiger was en op de vlucht was voor de politie. Ze staken de grens naar Nevada over en trouwden. Zij was ongeveer zestien en hij was in de veertig, en hij was een crimineel. Ze was een opstandig, afgedwaald meisje uit een christelijk gezin, dat eerder had beleden christen te zijn en dat volgens mij nu weer bij de Heere terug is.

Maar haar vader beriep zich op de bepalingen van dit specifieke hoofdstuk en verklaarde haar gelofte ongeldig toen hij hoorde dat ze met die man getrouwd was. Natuurlijk leefde ze, zolang ze bij die man bleef, in hoererij, maar ze had niet het recht om een gelofte te doen. Toen ze ervandoor ging, was ze nog een maagd onder het gezag van haar vader. Daarom had haar vader het recht haar huwelijksgeloften nietig te verklaren. Hij had er nooit mee ingestemd. Hij heeft daadwerkelijk een brief naar andere godvruchtige mannen gestuurd waarin hij bevestigde dat hij had gehoord dat zijn dochter dat had gedaan, en dat hij haar geloften officieel nietig verklaarde en haar ervan ontsloeg. Persoonlijk geloof ik op grond van dit hoofdstuk dat hij het recht had dat te doen. Ik denk niet dat een jong meisje het recht heeft om tegen de wil van haar vader met een man te trouwen als haar vader ervoor kiest dat ongeldig te verklaren.

Wij zouden kunnen zeggen: ‘Maar dat is het Oude Testament.’ Ja, maar gezinnen zijn nog steeds gezinnen. Vaders zijn nog steeds vaders; echtgenoten zijn nog steeds echtgenoten. Hoewel de verbonden veranderd zijn, heeft God het gezin niet opnieuw ingericht. Het gezin krijgt zijn structuur in Genesis hoofdstuk 2. Jezus ging uit van wat Genesis hoofdstuk 2 zei als basis om te begrijpen hoe de verhoudingen binnen het gezin en het huwelijk behoren te zijn. Het lijkt mij dus dat er geen verschil is tussen het oude verbond en het nieuwe verbond wat betreft het gezag van een vader over zijn kinderen.

Paulus geeft in elk geval aan dat het gezag van ouders over hun kinderen hetzelfde is als onder de wet. In Efeze hoofdstuk 6 zegt Paulus:

> Kinderen, wees je ouders gehoorzaam in de Heere, want dat is juist.
>
> EFEZE 6:1

En dan haalt hij het gebod uit Exodus aan:

> Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de HEERE, uw God, u geeft.
>
> EXODUS 20:12

Het lijkt er dus op dat Paulus zegt dat de gezinsstructuur en het ouderlijk gezag hetzelfde zijn als in het Oude Testament.

Dat zou waarschijnlijk ongemakkelijk aanvoelen, vooral voor een moderne vrouw of voor een man die met haar trouwt als haar ouders niet met het huwelijk instemden. Dan gaan we ervan uit dat ze een maagdelijke dochter is die nog thuis woont, enzovoort. Er staat dat het een ander verhaal is als ze gescheiden is of weduwe is. Daarvoor is een andere bepaling. Er staat uitdrukkelijk in vers 3 dat het gaat om een meisje:

> Maar wanneer een vrouw de HEERE een gelofte doet, en in haar jeugd, terwijl ze nog in het huis van haar vader woont, een verplichting op zich neemt,
>
> NUMERI 30:3

Hij heeft haar nog niet uitgehuwelijkt. Hij heeft zijn gezag over haar nooit afgestaan, en toch doet ze een gelofte.

Dit gaat niet over huwelijksgeloften. Gewoonlijk gaat het erover dat iemand de Heere iets anders belooft. Maar er staat uitdrukkelijk:

Als ze een gelofte aflegt of zich met een afspraak ergens toe verplicht.

Dat is natuurlijk wat er in dit hele gedeelte staat. Het gaat over mensen die geloften doen of zich op de een of andere manier aan een overeenkomst binden. Naar mijn mening had deze christelijke vader het volste recht om de ongeoorloofde geloften van zijn dochter ongeldig te verklaren. Ik geloof dat ze nu weer bij hem thuis is en niet bij haar misdadige, onwettige echtgenoot.

13

Geloften van vóór het huwelijk

Vers 6 wijzigt de situatie enigszins:

> Maar als zij een man heeft, en haar geloften of de onbezonnen uitspraak van haar lippen, waarmee zij een verplichting op zich genomen heeft, op haar rusten,
>
> NUMERI 30:6

Dat wil zeggen: ze heeft geloften gedaan in het huis van haar vader. Haar vader heeft ze niet ongeldig verklaard, dus ze zijn bindend, maar ze heeft ze nog niet nagekomen. Nu trouwt ze. Haar geloften gaan haar nieuwe man aan, zoals ze daarvoor haar vader aangingen. De Engelse vertaling die de spreker hier uitlegt, zegt ‘als zij een man

neemt', waar het Nederlandse citaat 'als zij een man heeft' zegt. De nieuwe man heeft nu de bevoegdheid om deze geloften te bekrachtigen of ongeldig te verklaren, zoals haar vader die eerder had.

> en haar man hoort ervan, maar hij zwijgt tegen haar op de dag dat hij ervan hoort, dan zijn haar geloften van kracht, en zijn de verplichtingen die zij op zich genomen heeft, van kracht. Maar als haar man op de dag dat hij ervan hoort, haar ervan afhoudt, dan verbreekt hij haar gelofte, die op haar rust, en de onbezonnen uitspraak van haar lippen, waarmee zij een verplichting op zich genomen heeft, en de HEERE zal het haar vergeven. Wat betreft de gelofte van een weduwe of van een verstoten vrouw: alles waartoe zij zichzelf verplicht heeft, is voor haar van kracht.
>
> NUMERI 30:7-9

Dat wil zeggen, zij moet zich eraan houden, net zoals een man dat zou moeten. Precies hetzelfde wat in vers 2 over een man wordt gezegd, geldt voor een vrouw die geen man heeft aan wie zij verantwoording moet afleggen.

14

Geloften binnen het huwelijk

Vers 10:

> Maar als zij in het huis van haar man een gelofte aflegt, of met een eed een verplichting op zich neemt,
>
> NUMERI 30:10

Dat wil zeggen, dit is de derde situatie. In de eerste situatie is zij in het huis van haar vader. In de tweede situatie heeft zij in het huis van haar vader een gelofte gedaan, en haar vader heeft die niet ongeldig verklaard.

Maar nu woont zij in een nieuw huis, en haar man heeft het recht die ongeldig te verklaren. Nu gaat het over een vrouw die al getrouwd is en een gelofte doet. Dit is de derde situatie, of de vierde als je de weduwe en de gescheiden vrouw meetelt.

> en haar man ervan hoort, maar tegen haar zwijgt en haar er niet van afhoudt, dan zijn al haar geloften van kracht en is elke verplichting die zij op zich genomen heeft, van kracht. Maar als haar man op de dag dat hij ervan hoort, deze nadrukkelijk verbreekt, dan is geen enkele uitspraak van haar lippen, van haar geloften en van de verplichting tegenover haarzelf van kracht; haar man heeft die verbroken en de HEERE zal het haar vergeven. Elke gelofte en elke verplichting onder ede om zichzelf te verootmoedigen, kan haar man bekrachtigen of kan haar man verbreken.
>
> NUMERI 30:11-13

Of haar van haar geloften ontslaan.

Haar ziel verootmoedigen verwijst, zoals ik al zei, meestal naar vasten. Ik weet niet precies waarom een gelofte om haar ziel te verootmoedigen wordt genoemd. Misschien was het gebruikelijk om te vasten wanneer je naar de tempel kwam om je geloften na te komen. Dan verwijst het daar gewoon naar. Of misschien wordt ermee gezegd: elke gelofte, zelfs het allerkleinste. Zelfs als zij belooft dat zij op een bepaalde dag zal vasten, kan haar man dat ongedaan maken.

15

Stilzwijgend instemmen en te laat ingrijpen

Hoe dan ook, in vers 14 staat:

> Maar als haar man dag na dag nadrukkelijk tegen haar zwijgt, bekrachtigt hij al haar geloften of al de verplichtingen die op haar rusten; hij bekrachtigt ze, omdat hij op de dag dat hij ervan hoorde, tegen haar gezwegen heeft.
>
> NUMERI 30:14

Hij bekrachtigt ze zonder woorden. Er bestaat een rechtsbeginsel, niet specifiek in de wet van Mozes, maar eigenlijk in moderne rechtsstelsels. De Latijnse term daarvoor is ‘Qui tacet consentire videtur’. Dat is waarschijnlijk niet de juiste uitspraak van het Latijn, maar het betekent dat zwijgen als instemming wordt beschouwd.

Dat zien we ook in een andere wet die in Deuteronomium aan de orde komt. Als een man met een vrouw slaapt die met iemand anders verloofd is, moeten ze allebei ter dood worden gebracht, omdat zij verloofd is. Zij is als een getrouwde vrouw. Het is overspel. Maar er staat dat zij samen met hem ter dood gebracht zal worden als het in de stad is gebeurd, maar niet als het buiten op het platteland is gebeurd.

Als het buiten op het platteland is gebeurd, gaat men ervan uit dat het gebeurde op een plek waar niemand haar kon helpen, zelfs als ze om hulp had geroepen. Ze kan dus heel goed om hulp hebben geroepen, en men gaat ervan uit dat zij onschuldig is. Als blijkt dat zij betrapt wordt en een man met haar heeft geslapen, en het gebeurde ergens op een afgelegen plek waar niemand haar kon horen als zij schreeuwde, dan gaat men ervan uit dat zij heeft geschreeuwd. Nu kan het zijn dat zij dat niet heeft gedaan. Misschien stemde zij ermee in. Maar zij krijgt het voordeel van de twijfel: omdat niemand haar had kunnen horen als zij schreeuwde, wordt zij als onschuldig beschouwd en wordt zij dus niet gestraft.

Maar als het in de stad gebeurde, neemt men aan dat zij om hulp had kunnen roepen. Er waren immers mensen in de buurt, in de kamer ernaast of zelfs in dezelfde kamer. Veel mensen woonden namelijk in dorpen in huizen met maar één kamer. Als dit in de

stad gebeurde en zij niet om hulp riep, wordt zij geacht ermee in te stemmen. Haar zwijgen wordt dus ook in dat geval als instemming beschouwd.

Dit is een beginsel dat in het moderne recht wordt erkend. Blijkbaar wordt het ook in de wet van Mozes erkend. Het wordt hier zelfs heel duidelijk verwoord, in vers 14:

Als haar man er dag na dag helemaal niets van zegt, bevestigt hij daarmee al haar geloften.

Hij bekrachtigt het stilzwijgend, door niets te zeggen.

Vers 15 zegt:

> Maar als hij, nadat hij ervan gehoord heeft, ze pas later nadrukkelijk verbreekt, dan laadt hij haar ongerechtigheid op zich.
>
> NUMERI 30:15

En ik denk dat dit betekent: meer dan één dag nadat hij ze heeft gehoord.

De Engelse vertaling die de spreker gebruikt, zegt hier ‘nadat hij ze heeft gehoord’, zonder de toevoeging ‘pas later’ uit het Nederlandse citaat. Ik weet niet zeker hoe we die woorden moeten begrijpen. Betekenen ze dat hij de gelofte van zijn dochter of zijn vrouw mag annuleren op de dag dat hij ervan hoort, maar dan wel haar schuld draagt? Zij wordt vergeven, zij wordt ervan ontslagen, maar hij is degene die ervoor verantwoordelijk is dat zij haar gelofte verbreekt. In dat geval heeft hij iets gedaan waardoor hij schuld op zich laadt.

Maar ik denk dat het waarschijnlijker is dat het tot zijn bevoegdheid behoort om dat te doen. God heeft hier immers al die tijd gezegd dat de man of de vader in de positie verkeert om de gelofte ongeldig te verklaren. Er wordt gezegd dat als hij langer dan een dag wacht nadat hij ervan gehoord heeft en dan haar gelofte annuleert, daar schuld aan verbonden is.

> Dit zijn de verordeningen die de HEERE Mozes geboden heeft met betrekking tot een man en zijn vrouw, met betrekking tot een vader en zijn dochter in haar jeugd, terwijl ze nog in het huis van haar vader woont.
>
> NUMERI 30:16

16

Geloften, contracten en gezag in het gezin

Dit is een situatie waarvoor we tegenwoordig niet veel vergelijkbare gevallen hebben, omdat het afleggen van geloften in onze samenleving niet zo vaak voorkomt. In die tijd bekrachtigden ze bijna elke transactie met een gelofte, met een of andere eed. Ze hadden niet zoals wij vaak ondertekende contracten. Ze sloten mondelinge overeenkomsten, legden een eed af, maakten een afspraak en verbonden zich daaraan. Dan was het natuurlijk absoluut noodzakelijk dat ze zich hielden aan die mondelinge overeenkomst waaraan ze zich hadden verbonden, net zoals het belangrijk is om je aan een schriftelijk contract te houden.

Maar wij hebben in plaats daarvan schriftelijke contracten. Ik veronderstel dat dit in onze samenleving van toepassing zou zijn op schriftelijke contracten. Als een vrouw een contract sluit, of een dochter die bij haar vader thuis woont een contract sluit, en haar vader, of in het andere geval haar man, keurt dat niet goed, dan kan hij het ongeldig verklaren. Onze rechtbanken zouden daar echter niet noodzakelijk van uitgaan. Vooral als de dochter ouder dan achttien is, zou ze volgens de wet aan dat contract gebonden worden geacht, ongeacht wat haar vader wilde. En een vrouw zou eraan gebonden worden geacht, ongeacht wat haar man wilde.

In de wet van Mozes werden de vader en de man echter beschouwd als de beschermers van degenen die tot hun huishouden behoorden. Als de vader meende dat zijn dochter of vrouw een dwaze en schadelijke gelofte had afgelegd, kon hij haar daarvan ontslaan. Hij was er om haar te beschermen tegen het afleggen van zulke dwaze geloften. We weten niet of hij die altijd ongeldig zou verklaren omdat hij die dwaas vond. Misschien was hij niet zo vrijgevig als zijn vrouw, en bood zij God iets aan wat hij God niet zou willen aanbieden. Maar hij heeft nog steeds het recht om dat ongeldig te verklaren. Iemand moet de leiding hebben over het huishouden, en God heeft de vader de leiding over het huishouden gegeven.

Ik geloof, hoewel het er niet staat, dat als een jonge zoon die nog thuis woont en nog niet meerderjarig is een gelofte aflegde, de vader die uiteraard ook ongeldig zou kunnen verklaren, om dezelfde reden. De zoon die nog niet meerderjarig is en de dochter die nog thuis woont, staan allebei onder het gezag van hun vader.

Hoewel het misschien niet gemakkelijk is om hedendaagse situaties te vinden waarin dit van toepassing zou zijn, omdat we niet zo vaak zulke geloften afleggen, bevestigt dit wel dat God de vader en de man gezag heeft gegeven in het huishouden. Zelfs een gezag dat hem toestond om ongeldig te verklaren wat God normaal gesproken op grond van haar gelofte van de vrouw zou eisen.

We zien ook in een ander geval in de Schrift, dat we in Exodus zijn tegengekomen, dat als een man met een vrouw slaapt die niet verloofd is, en die dus beschikbaar is om mee te trouwen, hij verplicht is met haar te trouwen. Maar als haar vader weigert, mag de man niet met haar trouwen. In zo'n geval, waarin God van een paar zou eisen dat ze trouwen omdat ze seks met elkaar hebben gehad, staat God de vader zelfs toe om daar zijn veto over uit te spreken en te zeggen: ‘Nee, dat gaat niet gebeuren.’ Dat wordt dan door God gerespecteerd.

Dat is het einde van dat hoofdstuk, en eigenlijk het einde van dit gedeelte.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Numeri 29:6

- Numeri 28:11
- Numeri 28:1-6
- Numeri 28:7
- Numeri 28:8
- Numeri 28:9-10
- Kolossenzen 2:16
- Numeri 28:16-19
- Numeri 28:26-31
- Numeri 29:7-8
- Numeri 29:11
- Numeri 29:13
- Numeri 29:16
- Numeri 29:17
- Numeri 29:19
- Numeri 29:20
- Numeri 29:23
- Numeri 29:26
- Numeri 29:29
- Numeri 29:32
- Numeri 29:35-36
- Numeri 29:39
- Numeri 30:1-2
- Numeri 30:3
- Numeri 30:4
- Numeri 30:5
- Efeze 6:1
- Exodus 20:12
- Numeri 30:6
- Numeri 30:7-9
- Numeri 30:10
- Numeri 30:11-13
- Numeri 30:14
- Numeri 30:15
- Numeri 30:16

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.